

1 חוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956

1. הגדרות

בחוק זה -

"בית דין" -

(1) בית דין רבני כמשמעותו בדבר-המלך-במועצתו, 1922-1947, ובחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953;

(2) בית דין דתי כמשמעותו בדבר-המלך-במועצתו, 1922-1947.

א1. דרכי דיון

(תיקון התשט"א)

(א) בית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, למעט בעניני ירושה, ידון בדלתיים סגורות, זולת אם ראה בית הדין לקיים את הדיון בפומבי, ואולם רשאי בית הדין להרשות לאדם או לסוגי בני אדם להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או מקצתו.
(ב) על דיון בפומבי ועל דיון בדלתיים סגורות כאמור בסעיף קטן (א), יחולו ההוראות בדבר איסור פרסום המפורטות בסעיף 70 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, לפי הענין ובשינויים המחויבים.

ב1.

ניהול פרוטוקול

2

(תיקון התשט"ח)

(א) בדיון בבית דין ינהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר והמתרחש בדיון והנוגע למשפט, לרבות שאלות והערות בית הדין, ואולם בישיבה מקדמית רשאי בית הדין, בהסכמת בעלי הדיון, בהסכמת בעלי הדיון, לכלול בפרוטוקול את עיקרי הדברים שבדיון; בית הדין יקבע את דרך רישום הפרוטוקול; בסעיף זה, "ישיבה מקדמית" - לרבות דיון שאין בו שמיעת ראיות בעל פה או שמיעת טענות בעלי הדיון ושנועד לבחון את האפשרות לסיים את ההליך בהסדר מוסכם בין בעלי הדיון.
(ב) בית הדין רשאי להורות שלא יירשמו בפרוטוקול דברי גידוף, נאצה, השמצה או ביזוי, ובלבד ששוכנע כי אין טעם המצדיק את רישומם בפרוטוקול.
(ג) בעל דין זכאי לקבל, בתום הדיון או בסמוך לאחר מכן, עותק של הפרוטוקול.
(ד) בית דין רשאי, לפי בקשת בעל דין ולאחר שנתן לשאר בעלי הדיון הזדמנות לטעון את טענותיהם, לתקן רישום בפרוטוקול כדי להעמידו על דיוקו; בעל דין רשאי להגיש בקשה לתקן רישום בפרוטוקול בתוך עשרה ימים מיום שהומצא לו הפרוטוקול.
(ה) כתבי טענות וכל תעודה או מסמך שהוגשו בדיון ושביית הדין קיבל אותם, יצורפו לפרוטוקול ויהיו חלק ממנו, למעט לענין סעיפים קטנים (ב) עד (ד).

2. הזמנת בעלי דין

בית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, רשאי להזמין כל אדם לבוא לפניו כדי להשיב על התביעה שהוגשה נגדו או לטעון לתביעה שהגיש.

3. הזמנת עדים

בית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, רשאי להזמין כל אדם לבוא לפניו כדי להעיד או להגיש מסמך שברשותו, והכל במידה הדרושה לביהור הענין.

4. כפיית התייצבות

(תיקונים: התשמ"א, התשס"א)

אדם שהוזמן כאמור בסעיף 2, והענין שבקשר אליו הוזמן הוא בשיפוטו הייחודי של בית הדין, וכן אדם שהוזמן כאמור בסעיף 3, ולא התייצבו במועד ובמקום שנקבעו בהזמנה ולא נתנו נימוק לכך להנחת דעתו של בית הדין, רשאי בית הדין ליתן צו מעצר לשם כפיית התייצבותו של המוזמן; ורשאי הוא, אם ניתן צו כאמור ואם לאו, לחייבו בתשלום ההוצאות, כולן או מקצתן, שנגרמו מחמת אי-התייצבותו ולקנסו בסכום שלא יעלה על מחצית הקנס האמור בסעיף 40(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בחוק זה - חוק העונשין).

4. ירידה לנכסים ולזכויות

(תיקון התשל"ב)

(א) הגיש אדם לבית דין תביעת גירושין שבשיפוטו הייחודי, והנתבע נמלט מהארץ או מסתתר ואין אפשרות למצאו, רשאי בית הדין, לבקשת התובע, ואם הוא סבור שהדבר עשוי להביא להתייצבותו של הנתבע, לצוות על -

(1) תפיסת כל נכס מנכסיו של הנתבע, מיטלטלין או מקרקעין, לרבות חשבון תשלום והזכות להשתמש באמצעי תשלום, כהגדרתם בחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019, רישום עיקול עליהם או מינוי כונס נכסים עליהם, ולהורות לכונס הנכסים מה יעשה בנכס ובפירותיו כל עוד הצו בתקפו; צו לפי פסקה זו לא יפגע בזכותו של נושה, לרבות כל מי שתלוי בנתבע, לרדת לאותם נכסים;

(2) אי מתן דרכון ישראלי שניתן לפי חוק הדרכונים, התשי"ב-1952, אי-הארכת תקפו או קיצור תקופת תקפו, או קביעה שהוא יהיה תקף לשיבה לישראל בלבד, ועל החזרתו למשרד הפנים; לא יינתן צו לפי פסקה זו אם בזמן הגשת התביעה היה הנתבע בחוץ לארץ, אלא לאחר שבית הדין שוכנע כי נעשו מאמצים סבירים למצוא את הנתבע ולהביא לידיעתו את דבר הגשת התביעה ואת זימונו להתייצב בפני בית הדין.

(ב) ניתן צו לפי סעיף זה, רשאי בית הדין, לפי בקשת הנתבע או כל מי שעלול להיפגע מהצו, לבטל את הצו או לשנותו.

5. חובה להיענות

(תיקונים: התשמ"א, התשס"א)

אדם שהתייצב או הובא לפני בית דין כאמור, וסירב למסור עדות, או להגיש מסמך שברשותו, או להשיב על השאלה שהוצגה לו, ולא נתן לסירובו נימוק להנחת דעתו של בית הדין, רשאי בית הדין לקנסו בסכום שלא יעלה על מחצית הקנס האמור בסעיף 40(2) לחוק העונשין, ולחייבו בתשלום ההוצאות, כולן או מקצתן, שנגרמו מחמת סירובו; אך בית הדין לא יהיה מוסמך לקנסו או לחייב אדם על שלא השיב על שאלה או שלא הגיש מסמך שלדעת בית הדין לא היה חייב להשיב או להגיש על פי הדין המחייב בבית המשפט.

6. תשלומי דמי בטלה

בית דין רשאי לצוות, שבעל דין ישלם לאדם שהוזמן והתייצב לפניו דמי בטלה בשיעור שייקבע בתקנות.

7. הזמנת אדם כלוא בבית-סוהר

(א) בית דין המזמין אדם לפי סעיף 2 כשהענין הוא בשיפוטו הייחודי, או המזמין אדם לפי סעיף 3, והאדם כאמור כלוא בבית

סוהר או נתון במעצר, רשאי להורות בצו ערוך אל הממונה על בית הסוהר או על מקום המעצר, להביאו לפני בית הדין; צו שניתן לפי סעיף זה כוחו יפה לישיבה אחת בלבד של בית הדין.

(ב) ההוראות שבסעיף 95(2), (3) ו-(4) שבפקודת בתי הסוהר, 1946, יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין, על הבאתו של אדם כאמור, על שמירתו ועל הפקדת ההוצאות הכרוכות בהבאתו.

7א. בזיון בית הדין

(תיקון התשמ"א)

(א) לבית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, יהיו כל הסמכויות על פי סעיפים 6 ו-7 לפקודת בזיון בית המשפט, בשינויים המחוייבים.

(ב) הודעה בכתב על קנס או מאסר שהוטלו מכוח סעיף קטן (א) תינתן מיד לנשיא בית המשפט העליון; הנשיא, או שופט אחר של בית המשפט העליון שהנשיא קבע לכך, רשאי, לאחר שזימן את הנידון אם ביקש זאת, לבטל את הקנס או המאסר או לשנותם לקולה.

7ב. עיכוב יציאה מן הארץ

(תיקון התשס"א)

הוכח להנחת דעתו של בית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, כי קיימות ראיות מהימנות לכאורה התומכות בעילת התובענה, וכן אחד מאלה:

(1) הנתבע עומד לצאת את הארץ לצמיתות או לתקופה ממושכת, והעדרו מן הארץ עלול להכביד באופן ממשי על בירור המשפט או על ביצוע פסק הדין;

(2) אם הנתבע, בתביעה לגירושין או לשלום בית, יצא מן הארץ - יש חשש ממשי כי הדבר יביא לעיגון; רשאי הוא לתת צו האוסר על הנתבע לצאת מן הארץ, וכן להורות על הפקדת דרכו או תעודת המעבר שלו או להתנות תנאים ליציאתו, והכל אם לא ניתן להבטיח את בירור המשפט או את ביצוע פסק הדין בדרך של מתן ערובה מתאימה או בדרך אחרת, לרבות בדרך של השלשת גט.

7ג. עיקול זמני

(תיקון התשס"א)

(א) בית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, רשאי לתת צו עיקול זמני על נכסי נתבע שבידי הנתבע או שבידי התובע, וכן על נכסי הנתבע שבידי אדם אחר (בסעיף זה - המחזיק), לרבות כל חוב זכות, בין שהגיע זמן פירעונם ובין אם לאו, אם הוכח להנחת דעתו כי קיימות ראיות מהימנות לכאורה התומכות בעילת התובענה וכי אי מתן הצו עלול להכביד על ביצוע פסק הדין.

(ב) אין לעקל נכס הפטור מעיקול על פי דין.

(ג) המחזיק רשאי להגיש לבית הדין התנגדות לעיקול; התנגד המחזיק לעיקול, רשאי מבקש העיקול להגיש לבית המשפט לעניני משפחה, שבתחום שיפוטו נמצא בית הדין מטיל העיקול, בקשה לאישור העיקול.

(ד) הגיש מבקש העיקול בקשה לאישור העיקול, יעמוד העיקול בתוקפו עד להחלטה בבקשה או עד לדחיית תביעת התובע או ביטולה, לפי המוקדם; לא הגיש מבקש העיקול בקשה כאמור - יפקע העיקול.

(ה) זכה התובע בתביעתו, ימשיך העיקול לעמוד בתוקפו עד שפסק הדין יבוצע.

(ו) בסעיף זה, "בקשה לאישור העיקול" - כמשמעותה בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (בחוק זה - תקנות סדר הדין האזרחי).

(תיקון התשס"א)

(א) בית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, רשאי למנות כונס נכסים (בסעיף זה - הכונס) על נכס מסוים של נתבע, אם הוכח להנחת דעתו, כי קיימות ראיות מהימנות לכאורה התומכות בעילת התובענה וכי קיים צורך מיוחד במינוי הכונס לשם ביצוע פסק הדין, ולענין זה יחולו, בכפוף להוראות סעיף זה, הוראות סעיפים 53 עד 57 ו-60 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, וכפי שיתוקן מעת לעת, בשינויים אלה:

(1) בכל מקום בסעיפים האמורים, במקום "ראש ההוצאה לפועל" יבוא "בית הדין";

(2) בסעיף 57, במקום "בית המשפט" יבוא "בית המשפט לעניני משפחה שבתחום שיפוטו נמצא בית הדין".

(ב) בית הדין יקבע את שכרו של הכונס, בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי החלות בתובענות בעניני משפחה.

ד7. משמר בתי הדין

(תיקון התשע"ו)

בבתי הדין הרבניים והשרעיים, יפעל משמר שיחולו עליו הוראות פרק ג'1 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, בשינויים המחויבים; ואולם שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר והשר לביטחון הפנים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ולענין בתי הדין הרבניים - גם בהסכמת השר לשירותי דת, יקבע בתקנות את מבנה הארגון של המשמר ומועד התחילה של הפעלתו; בסעיף זה, "בית דין שרעי" - בית דין מוסלמי דתי כמשמעותו בסעיף 52 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922 עד 1947.

ה7. התקנת תקנות

(תיקון התשס"א)

השר לעניני דתות יתקין, בהסכמת שר המשפטים, תקנות לענין סעיפים 7ב עד 7ד, לרבות תקנות בדבר סדרי הדין בהליכים לפי הסעיפים האמורים.

ו7. שמירת דינים

(תיקון התשס"א)

אין בהוראות סעיפים 7ב עד 7ד כדי לגרוע מסמכות אחרת הנתונה לבית דין לפי דין.

8. ביצוע ותקנות

שר הדתות ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

דוד בן-גוריון

משה שפירא

ראש הממשלה

שר הדתות

יצחק בן-צבי

[1]. ס"ח 200, התשט"ז, עמ' 40.

תיקונים: ס"ח 1026, התשמ"א (27.5.1981), עמ' 284 (כולל שינוי השם);

ס"ח 1389, התשנ"ב (19.3.1992), עמ' 138;

ס"ח 1779, התשס"א (15.3.2001), עמ' 154;

ס"ח 2168, התשס"ח (21.7.2008), עמ' 665. הצ"ח - כנסת 216, התשס"ח, עמ' 232;

ס"ח 2554, התשע"ו (7.6.2016), עמ' 891. הצ"ח - ממשלה 964, התשע"ו, עמ' 112;

ס"ח 2778, התשע"ט (9.1.2019), עמ' 220. הצ"ח - ממשלה 1246, התשע"ח, עמ' 1154.

[2]. תחילתו של סעיף 1 ביום 21.1.2010.

//